EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 9.7.2025
COM(2025) 394 final

2025/0212 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být jménem Evropské unie zaujat v Generální radě Světové obchodní organizace k přijetí rozhodnutí o udělení výjimky WTO umožňující Spojeným státům americkým poskytovat bezcelní zacházení v rámci zákona Spojených států o ekonomickém oživení Karibské oblasti (CBERA)

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. PŘEDMĚT NÁVRHU

Tento návrh se týká rozhodnutí o postoji, který má být zaujat jménem Unie v Generální radě Světové obchodní organizace (WTO) v souvislosti se zamýšleným přijetím rozhodnutí o udělení výjimky WTO umožňující Spojeným státům americkým poskytovat bezcelní zacházení způsobilým produktům pocházejícím ze zvýhodněných středoamerických a karibských zemí a území určených podle ustanovení zákona o ekonomickém oživení Karibské oblasti (*Caribbean Basin Economic Recovery Act*) z roku 1983 ve znění zákona o rozšíření ekonomického oživení Karibské oblasti (*Caribbean Basin Economic Recovery Expansion Act*) z roku 1990 (dále jen „CBERA“) do 30. září 2030.

2. SOUVISLOSTI NÁVRHU

2.1. Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace z Marrákeše

Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace z Marrákeše (dále jen „Dohoda o WTO“) vstoupila v platnost dne 1. ledna 1995.

Evropská unie je smluvní stranou této dohody.

2.2. Konference ministrů a Generální rada Světové obchodní organizace

Podle čl. IV odst. 1 Dohody o WTO je Konference ministrů oprávněna přijímat rozhodnutí ve všech otázkách vztahujících se ke všem mnohostranným obchodním dohodám.

Podle čl. IV odst. 2 Dohody o WTO vykonává v období mezi zasedáními Konference ministrů její funkce Generální rada.

Podle čl. IX odst. 1 přijímá WTO rozhodnutí obvykle cestou konsensu.

2.3. Zamýšlený akt Generální rady WTO

Podle čl. IX odst. 3 Dohody o WTO může být člen za výjimečných okolností zproštěn některého ze závazků.

V návaznosti na žádost Spojených států má Generální rada WTO přijmout rozhodnutí, kterým podle čl. IX odst. 3 a 4 Dohody o WTO udělí výjimku umožňující Spojeným státům americkým poskytovat bezcelní zacházení způsobilým produktům pocházejícím ze zvýhodněných středoamerických a karibských zemí v rámci CBERA (dále jen „zamýšlený akt“).

Žádost je založena na stávající výjimce pro CBERA, jež skončí dne 30. září 2025. Účelem zamýšleného aktu je proto udělit novou výjimku podle žádosti USA do 30. září 2030 (G/C/W/870).

Zamýšlený akt se stane závazným pro členy WTO v souladu s čl. IX odst. 3 a čl. II odst. 2 Dohody o WTO, který stanoví: „Dohody a související právní nástroje zahrnuté do příloh 1, 2 a 3 [...] tvoří nedílnou součást této Dohody a jsou závazné pro všechny členy“.

3. POSTOJ, KTERÝ MÁ BÝT ZAUJAT JMÉNEM UNIE

Spojené státy požádaly o udělení výjimky WTO týkající se jejich závazků podle čl. I odst. 1 Všeobecné dohody o clech a obchodu 1994 (GATT 1994) a čl. XIII odst. 1 a 2 GATT 1994, aby mohly poskytovat bezcelní zacházení způsobilým produktům pocházejícím ze středoamerických a karibských zemí a území (dále jen „zvýhodněné země“) v rámci CBERA do 30. září 2030.

Spojené státy předložily žádost podle čl. IX odst. 3 a 4 Dohody o WTO. Žádost odůvodňují vysokou mírou chudoby a nestability v zemích Karibské oblasti a upozorňují, že hospodářské vyhlídky těchto malých zemí jsou dále komplikovány náchylností k přírodním katastrofám. Přínosy v rámci CBERA mají rozšířit ekonomické příležitosti a přispět ke stabilitě a prosperitě tohoto regionu.

Podle Spojených států by bezcelním zacházením v rámci CBERA neměly být dotčeny zájmy jiných členů, kteří toto zacházení nemohou využívat, a očekává se, že rozšíření tohoto bezcelního zacházení nezpůsobí významnou změnu v dovozu produktů způsobilých v rámci CBERA s původem v členských zemích, které nejsou zvýhodněnými zeměmi, do Spojených států.

Tato žádost je založena na stávající výjimce pro preferenční sazební zacházení v rámci CBERA, která byla poprvé udělena dne 15. února 1985 na období od 1. ledna 1984 do 30. září 1995[1] a která je nyní v platnosti do 30. září 2025.

Žádost Spojených států odráží skončení platnosti zákona o haitské hemisférické příležitosti prostřednictvím partnerské podpory (*Haitian Hemispheric Opportunity through Partnership Encouragement Act*) z roku 2006, zákona o haitské hemisférické příležitosti prostřednictvím partnerské podpory z roku 2008 a zákona o programu hospodářské podpory Haiti (*Haitian Economic Lift Program Act*) z roku 2010 (dále jen „CBERA ve znění pozdějších předpisů“).

Udělení výjimky nebude mít nepříznivý vliv ani na ekonomiku Unie, ani na obchodní vztahy se zeměmi, jež tuto výjimku využívají. Unie navíc podporuje opatření proti chudobě a ve prospěch stability. Postojem, který má Unie zaujmout v rámci Generální rady, by tedy mělo být žádost o výjimku podpořit.

4. PRÁVNÍ ZÁKLAD

4.1. Procesněprávní základ

4.1.1. Zásady

Ustanovení čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování Evropské unie zavádí rozhodnutí, jimiž se stanoví „postoje, které mají být jménem Unie zaujaty v orgánu zřízeném dohodou, má-li tento orgán přijímat akty s právními účinky, s výjimkou aktů, které doplňují nebo pozměňují institucionální rámec dohody“.

Pojem „akty s právními účinky“ zahrnuje akty, které mají právní účinky na základě pravidel mezinárodního práva, kterým se dotyčný orgán řídí. Zahrnuje rovněž nástroje, které podle mezinárodního práva nemají závazný účinek, ale „mohou rozhodujícím způsobem ovlivnit obsah právní úpravy přijaté zákonodárcem Unie“[2].

4.1.2. Uplatnění v tomto konkrétním případě

Generální rada WTO je orgán zřízený dohodou, konkrétně Dohodou o WTO.

Akt, který má Generální rada přijmout, představuje akt s právními účinky. Zamýšlený akt bude závazným podle mezinárodního práva v souladu s čl. II odst. 2 a čl. IX odst. 3 Dohody o WTO.

Zamýšlený akt nedoplňuje ani nepozměňuje institucionální rámec dohody.

Procesněprávním základem navrhovaného rozhodnutí je tudíž čl. 218 odst. 9 SFEU.

---

1 (BISD 31S/20).

2 Rozsudek Soudního dvora ze dne 7. října 2014, Německo v. Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, body 61 až 64.

4.2. Hmotněprávní základ

4.2.1. Zásady

Hmotněprávní základ rozhodnutí podle čl. 218 odst. 9 SFEU závisí v první řadě na cíli a obsahu zamýšleného aktu, k němuž se zaujímá postoj jménem Unie. Sleduje-li zamýšlený akt dvojí účel nebo má-li dvě složky a lze-li jeden z těchto účelů nebo jednu z těchto složek identifikovat jako hlavní, zatímco druhý účel či druhá složka je pouze vedlejší, musí být rozhodnutí přijaté podle čl. 218 odst. 9 SFEU založeno na jediném hmotněprávním základu, a sice na tom, který si žádá hlavní nebo převažující účel či složka.

4.2.2. Uplatnění v tomto konkrétním případě

Hlavní cíl a obsah zamýšleného aktu se týkají společné obchodní politiky.

Hmotněprávním základem navrhovaného rozhodnutí je tudíž čl. 207 odst. 4 první pododstavec SFEU.

4.3. Závěr

Právním základem navrhovaného rozhodnutí by měl být čl. 207 odst. 4 první pododstavec ve spojení s čl. 218 odst. 9 SFEU.

5. ZVEŘEJNĚNÍ ZAMÝŠLENÉHO AKTU

Jelikož tento akt Generální rady WTO bude provádět ustanovení Dohody o WTO s ohledem na výjimky, je vhodné jej po přijetí zveřejnit v *Úředním věstníku Evropské unie*.

2025/0212 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být jménem Evropské unie zaujat v Generální radě Světové obchodní organizace k přijetí rozhodnutí o udělení výjimky WTO umožňující Spojeným státům americkým poskytovat bezcelní zacházení v rámci zákona Spojených států o ekonomickém oživení Karibské oblasti (CBERA)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 207 odst. 4 první pododstavec ve spojení s čl. 218 odst. 9 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace z Marrákeše (dále jen „Dohoda o WTO“) vstoupila v platnost dne 1. ledna 1995.

(2) Podle čl. II odst. 2 Dohody o WTO „[d]ohody a související právní nástroje, zahrnuté do příloh 1, 2 a 3 (dále jen „mnohostranné obchodní dohody“) tvoří nedílnou součást této Dohody a jsou závazné pro všechny Členy“.

(3) Podle čl. IX odst. 3 může za výjimečných okolností Konference ministrů rozhodnout o zproštění člena některého ze závazků, které mu jsou uloženy Dohodou o WTO nebo některou z mnohostranných obchodních dohod.

(4) V čl. IX odst. 3 a 4 Dohody o WTO jsou stanoveny postupy pro poskytování výjimek týkajících se mnohostranných obchodních dohod uvedených v přílohách 1A, 1B nebo 1C Dohody o WTO a v jejich přílohách.

(5) Podle čl. IV odst. 1 Dohody o WTO je Konference ministrů oprávněna přijímat rozhodnutí ve všech otázkách vztahujících se ke všem mnohostranným obchodním dohodám.

(6) Podle čl. IV odst. 2 Dohody o WTO vykonává v období mezi zasedáními Konference ministrů WTO její funkce Generální rada.

(7) Podle čl. IX odst. 1 přijímá WTO rozhodnutí obvykle cestou konsensu.

(8) Spojeným státům americkým byla dne 15. února 1985 udělena výjimka z povinností podle čl. I odst. 1 GATT 1994 na období od 1. ledna 1984 do 30. září 1995. Dne 15. listopadu 1995 členové WTO obnovili tuto výjimku do 30. září 2005 a znovu dne 29. května 2009 až do 31. prosince 2014. Dne 5. května 2015 členové WTO prodloužili výjimku týkající se čl. I odst. 1 GATT 1994 do 31. prosince 2019 a rozšířili ji tak, aby zahrnovala čl. XIII odst. 1 a 2 GATT, a to v rozsahu nezbytném k tomu, aby Spojené státy americké mohly poskytovat bezcelní zacházení pro dovoz způsobilých produktů pocházejících ze zvýhodněných zemí určených podle ustanovení CBERA, produktů pocházejících ze zvýhodněných zemí určených podle ustanovení CBERA, a dne 17. října 2019 členové prodloužili výjimku týkající se čl. XIII odst. 1 a 2 GATT 1994 do 30. září 2025 v rozsahu nezbytném k tomu, aby Spojené státy

americké mohly poskytovat bezcelní zacházení pro dovoz způsobilých produktů pocházejících ze zvýhodněných zemí určených podle ustanovení CBERA.

(9) Podle čl. IX odst. 3 a 4 dohody o WTO Spojené státy americké předložily žádost Generální radě, aby přijala rozhodnutí o udělení výjimky WTO a umožnila Spojeným státům americkým poskytovat bezcelní zacházení způsobilým produktům pocházejícím ze středoamerických a karibských zemí a území v rámci CBERA do 30. září 2030.

(10) Spojené státy americké odůvodnily žádost vysokou mírou chudoby a nestability v zemích Karibské oblasti a zvláště na Haiti. Přínosy v rámci CBERA mají rozšířit ekonomické příležitosti a přispět ke stabilitě a prosperitě tohoto regionu.

(11) Výjimka by neměla nepříznivý vliv ani na ekonomiku Unie, ani na obchodní vztahy se zeměmi, jež tuto výjimku využívají. Unie navíc podporuje opatření proti chudobě a ve prospěch stability.

(12) Je vhodné stanovit postoj, který má Evropská komise jménem Unie zaujmout v Generální radě WTO na podporu žádosti Spojených států amerických o udělení výjimky v souladu s čl. 218 odst. 9 SFEU, jelikož výjimka bude pro členy WTO závazná,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Postojem, který má Evropská komise zaujmout jménem Unie v Generální radě Světové obchodní organizace, je podpořit udělení výjimky WTO, která Spojeným státům americkým umožní poskytovat bezcelní zacházení způsobilým produktům pocházejícím ze středoamerických a karibských zemí a území podle zákona Spojených států amerických o ekonomickém oživení Karibské oblasti do 30. září 2030.

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno Komisi.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně